

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.
REDACTIUNEA se primește la
ADMINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
zarzătorii Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augonfeld & Emerich Lesner.
Heinrich Schalak. Rudolf Moase.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marcoly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ră, garsonă pe o solonă 6 ar-
și 30 ar. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o
sără 10 ar. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-rii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, eteșir
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 ar.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 ar.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 49.

Brașov, Joi 2 (15) Martie.

1900.

Maghiarii și naționalitățile.

III.

După toate cele espuse în arti-
colii noștri premergători, ni-se im-
pune întrebarea: cum și ca ce mai
este privită astăzi legea de națio-
nalitate dela 1868 de către factorii
puterii în acest stat?

Dacă vom recapitula toate aser-
țiunile și enunțările câte s'au fă-
cut în cestiunea naționalităților în
dietă, atât de pe băncile deputaților,
cât și de pe banca ministerială de
25 de ani încôce, de când s'a infi-
ințat partida liberală maghiară, ce
se află și astăzi la cârmă, vom a-
junge la rezultatul, că legea de na-
ționalitate dela 1868 nu mai este
considerată din partea maghiară, de-
cât ca o punte de trecere dela situa-
țiunea de fapt a statului poliglot la si-
tuațiunea fictivă și forțată a statu-
lui național unitar maghiar, creată
de politica dominantă a șovinismu-
lui violent.

Mai ales dela 1895, când a ve-
nit la cârmă guvernul Banffy, s'a
accentuat totala părăsire din partea
factorilor puterii a principiilor fun-
damentale depuse în legea dela 1868.
Banffy a venit atunci și a declarat
în numele guvernului, că va face să
se respecte legea de naționalitate,
numai condiționat, întru cât adecă
permite caracterul național al sta-
tului.

Principiul fundamental al legii
dela 1868 cerea, ca dreptul de limbă
al naționalităților să fiă scutit față
cu privilegiile limbii maghiare, care
după acea lege aveau să se estindă
numai într'atât, încât se credea a fi
de lișă la conducerea guvernului
statului, ca în privința unor afaceri
să fiă o unitate de limbă în stat.

Prin clausula pusă de Banffy
însă s'a delăturat or-ice mărginire a
acelor privilegii și interesele desvol-
tării individualității naționalităților

s'au lăsat pradă chibzuinței și bu-
nului plac al celor dela putere.

După răsturnarea guvernului
Banffy și venirea la cârmă a guver-
nului Szell, s'a proclamat „era nouă”,
s'a lansat din partea acestui guvern
devisa „lege, drept și dreptate” și
organele lui au lătit credința, că mi-
nisteriul Szell se va reîntorci la tra-
dițiunile politice deakiste, care a
dat nascere și legii de naționalitate
dela 1868.

Ministru-președinte Szell însă în
enunțările, ce le-a făcut de un
an încôce privitor la politica guver-
nului față cu naționalitățile, a evitat
constant, de a-se pronunța asupra
aplicării legii de naționalitate, așa
că numai din declarațiunile sale fă-
cute anul acesta în dietă ne-am pu-
tut convinge, că direcțiunea sa poli-
tică este de fapt diametral opusă
principiului fundamental al legii de
naționalitate.

În programul său Szell a pus
înainte, ca scop capital ce-l urmă-
resce, construirea statului unitar na-
țional maghiar, care eschide total
validitatea principiului depus în legea
de naționalitate.

Având în vedere falnica devisa
cu care s'a introdus actualul ministu-
președinte, s'ar fi putut nasce cre-
dința, că Szell poate să-și aibă re-
servele sale în proclamarea ideii sta-
tului național, cu care a trebuit să
debuteze și pentru a mulcomi cu-
rentul șovinist maghiar, și că deci
totuși, ca unul, care și-a înscris pe
drapel legalitatea și dreptatea față
cu toți, nu va merge așa departe
ca Banffy, ignorând cu totul spiritul
legii de naționalitate.

Cele ce le-a spus însă Szell în
apărarea procedurii sale față cu anu-
mite casuri, cari pretindeau o dreptă
și echitabilă rezolvare în sensul legii
de naționalitate, au dovedit în mod
neîndoios, că se conduce de aceleași
vederi ilegale și despotice față cu
desvoltarea individualității naționale

a popórelor nemaghiare, ca și antece-
sorul său.

Casurile le cunoscem și nu mai
e nevoie de a-le enumera aici. Ati-
tudinea ministrului președinte în toate
aceste casuri, unde se trata de re-
cunoscerea, pe baza legii, a dreptu-
lui de limbă al naționalităților, ne
lămuresce clar și neîndoios, că d-l
Szell, necum să țină semnă de carac-
terul poliglot al statului, lucrând în
favorul nusiuițelor utopice, cari în
ce privesc naționalitățile au rupt'o
cu politica, ce și-a aflat espresione în
legea de naționalitate și au adoptat
politica maghiarismului violent, care
nu cunoște nici un fel de compro-
mis și consideră legea de naționali-
tate numai ca o piedecă, — politica
nefastă despre care dicea Mocșary,
că nu scie până unde va merge.

Autonomia catolică. Cetim în foile
ungurești: Să scie, că contele Iuliu Sza-
pary, ca președinte al comisiunii de 27,
s'a adresat primatului cardinal și ministru-
lui de culte cu rugarea, de-a fixa modali-
tățile, după cari sunt aplecați a veni în
atingere cu comisiunea congresului. În pri-
vința aceasta conferența episcopilor a decis,
ca-și va desfășura punctul său de vedere
într'un memoriu. Ministrul Wlassics însă a
răspuns contelui Szapary, că e gata a intra
în discutiune cu comisiunea și cu delegații
colegiului episcopilor. Din partea ministe-
riului de culte au și fost designați 6 mem-
bri, pe lângă cari va mai funcționa și un
delegat al ministeriului de justiție.

Obstrucțiunea banffyștilor. Alai-
tăeri s'a început în dieta unghurească desba-
terea asupra budgetului ministeriului de
agricultură. Cu ocazia aceasta s'a vădit, că
fracțiunea lui Banffy și-a pus de gând să
prelungescă desbaterile prin discursuri lungi
și numărôse. Până acum s'au înscris ca
vorbitori 8 deputați banffyști, cari toți vor
vorbi în contra lui Daranyi. Foile, cari
combat acțiunea fostului ministru-președinte
mărturisesc, că lupta aceasta are de scop

zădărnicierea disolvării parlamentului și a
prescrierii noușlor alegeri dietale. Guvernul
lui Szell însă nu poate privi nici el pasiv
campania aceasta banffyștă, și pentru
a-i paralisa efectul, și-a propus să prelun-
gescă ședințele. În privința aceasta semio-
ficiôsa „Bud. Tud.” publică deja un comu-
nicat, în care se dice: Deore-ce desbaterea
budgetară, care se continuă deja dela în-
ceputul lui Februarie, începe a lua pro-
porții tot mai mari, așa că budgetul nu
s'ar puté vota până la Paști, în cercurile
normative este generală dorința, ca ședin-
țele să se începă de aici înainte punct la
ora 10. În zilele proxime guvernul va pro-
pune, ca ședințele să se prelungească de-
camdată dilnic până la ora 3 d. a.

Banffy și Szell. „Magyarország” pu-
blică nisce date de interes despre luptele
dintre elica Tisza-Banffy și guvernul Szell.
Casina din suburbii Leopold, al cărei pre-
sident este Max Falk, arangiază din când
în când câte un banchet, la care invită și
pe miniștri, care de obicei se și prezintă.
Așa s'a întâmplat sub Wekerle și sub
Banffy, ér acum casina voia să invite și
pe Col. Szell cu colegii lui la banchet.
Falk a și făcut deja pregătirile pentru
banchet, dér la ultima ședință a directo-
riului casinei s'a ridicat un deputat guver-
namental și a ținut o vorbire contra. El
dise, că casina e par excellence un club li-
beral, care nu poate să manifesteze pentru
un ministru-președinte și pentru nisce mi-
niștri, în jurul cărora s'au strins elementele
reactionare. Casina din suburbii Leopold,
dise mai departe deputatul acela, a urmat
tot-déuna direcțiunea liberală, al cărei con-
ducător încarnat este — Desid. Banffy.

Propune deci să nu fiă invitați mi-
niștri, ér decât aceasta s'a făcut, banchetul
să nu se țină, căci nu se vor afla oratori,
cari să toasteze pentru miniștri. Vorbirea de-
putatului respectiv a avut efect, și el a
putut să spună mândru amicilor săi, că
casina nu va arangia banchet.

Faptul în sine e neînsemnat, dér
denotă în mod clar dușmânia dintre Banffy
și Szell.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Bătălia dela Brașov

intemplată la 17 Iulie 1603.

— Urmare. —

Intr'aceea Moise plcă spre Clușiu.
Orașul acesta, care după mărimea și posi-
țiunea sa trecea de capitala țării, era bine
fortificat și provădit cu o însemnată gar-
nisónă împărătescă. Moise, aședându se cu
castrele înaintea lui, fără material de ase-
diu, avea puține prospecte de a-l puté lua
cu forța.

Singura lui speranță de a ajunge în
posesiunea orașului, se basa pe nemulțami-
rea cetățenilor cu domnia împărătescă și pe
lașitatea lor. La provocarea de a capitula,
— orașul în timp de 3 zile nu dá nici un
răspuns, deci Moise, în semn de începere a
ostilităților, dá foc suburbiilor de trece părți.
Intimidând prin acesta pe cetățeni, orașul
capitulă la 4 Iunie. Moise este recunos-
cut de voevod, garnisóna împărătescă ob-
ține esire liberă și spre siguranță fú escor-
tată de 3000 soldați până la Șimleu.

Redei, care bătú pe Corniș și pe
Chendi la Căpjan, setos de a mai raporta
vre-o învingere, înainteză cu oștea spre
Ungaria, dér Basta îl atacă și îl bate la
satul Seint (Szinér-Váralya) fugărindu-l cu
mari pierderi.

Intr'aceea Moise primesce în sold,
drept recompensație pentru acesta pierdere,
câte-va companii de haiduc împărătesci,
cari desertară din castrele lui Basta de
frica pedepșei, ce-i aștepta, pentru-oă au
omorit și jăfuit pe un proprietar bogat cu
numele Bornemisza.

Dela Clușiu Moise plcă peste Căm-
pia, de-a dreptul la Bistrița, unde de-ase-
menea se afla o mică garnisónă împără-
tescă. La provocarea de capitulare, orașul
nu dá răspuns, căci o parte din locuitorii,
îndemnați de soldații împărătesci, prefereau
a se împotrivi asediatorului, care nu dis-
punea de nici un singur tren. Moise dis-
pune trupele sale pe dealul din sudul ora-
șului și dá ordin să tragă focuri din mus-
chete asupra orașului. Astfel au pușcat,
precum ne spune un cronicar, toți musche-
tirii lui Moise din dori și până în séră o
lungă zi de vară 240 de pușcături infio-

rătore (!) în oraș, fără însă de a face cui-va
vre-o stricăciune, ér pacificii locuitorii, cari
deciseră a se apăra până la cea din urmă
picătură de sânge, îngrozit de multimea
ne mai pomenită a pușcăturilor, capitulează
sub condițiuni favorabile. Garnisóna din
acest oraș fú luată în sold de Moise.

Din Bistrița trimite Moise pe Baltasar
Chiminea și Sigmund Hatvan ca solii la
domnul Moldovei Eremie Movilă, ca împăr-
tășindu-i asigurările amicitiei și dragostei
sale, să-l înduplece a grăbi cât mai tare
cu pornirea răboiului intenționat în contra
lui Șerban domnul Munteniei.

La 26 Iunie plecă Moise din Bistrița
de-adreptul spre Mediaș. Horde tătăresci,
trimise ca avangardă ajung prădând și ja-
fuind până în apropierea Sibiului.

Grosul Tătarilor încă nu mai era de
înfrănat, ci se împrăscie prin țera jăfuind
și prădând, ér drept leafă pentru ajutorul
prestat mai robesc vre-o 12,000 de țărani,
pe cari îi trimis cu o escortă de 3000 de
Tătari, împreună cu numărôsa pradă, în
țera lor.

Abia ajunse Moise la Mediaș și acest
oraș, care încă era fortificat, capitulează și

i-se închină. Aci petrece Moise mai multe
zile. În timpul acesta sosesc solii dela îm-
păratul Rudolf, care deoparte silit prin pre-
parativele de răboi, ce le făceau Turcii de
a-și concentra întrăgă armata disponibilă
în Ungaria, ér de altă parte surprins de
progresele noului principe, considerând di-
ficultățile ce ar fi de învins în cazul când
s'ar afla constrins de a cuprinde din nou
Ardealul cu forța, îi face nisce propunerii
fôrte avantagiôse și acceptabile. Se în-
tâmplă însă oă tot în același timp se re-
întorc și solii, cari fuseseră în Moldova, cu
vestea, că Movilă este gata de a intra în
Muntenia. Vădând Moise prin aceasta pe
ultimul său dușman, care putea să pășescă
cu oște în contra lui, periclitat, preferă a
respinge propunerile împăratului, nusiind a
ajunge voevod de sine stător fără nici o
umbră de supremație. Împăratul însă, care
se pregătise la o astfel de refuzare din
partea lui Moise, se adresază din nou lui
Șerban, rugându-l să încerce din toate pu-
terile a bate pe Moise, și a-i mântui țera
Ardealului. Solii împăratului în acesta mi-
siune au fost comisarii Radibrod din Ra-
gusa și Attilio Vicomercato, împreună c'un

Țarul la Paris. Din *Petersburg* se telegrafiază, că cercurile dirigitore rusești se ocupă serios cu cestiunea călătoriei Țarului Nicolae II la Paris. Se susține, că ministrul de externe contele *Murawiew* ar fi în contra acestei călătorii, pe când ministrul de finanțe o dorește. O decisiune definitivă nu s'a luat încă. Dacă Țarul va visita expoziția, va călători în Franța cu vaporul.

Discursul d-lui Eud. bar. Hormuzachi
rostit în camera imperială la 3 Martie a. c. n.
— Fine. —

D-l Wassilko susține n'ai departe: „Astfel gospodărește această societate pentru cultura țării, în fruntea căreia stă o persoană cunoscută ca coruptă în Bucovina, al cărei nume nu voesc să-l numesc aici, pe care însă d-l vicepres. de sigur o cunoaște bine, și care și acum, după cum se putea ceti prin diare, este amestecat în o asemenea afacere, istoria dela direcțiunea de propinațiunii din Bucovina“. E ceva penibil pentru mine, trebuie însă această afirmațiune să o declar de absolut neadeverată. (Dep. Wassilko: Ce dicit d-ta d-le Stephanowitz la aceste?) Rog a nu mă intrerupe. Această persoană cunoscută de coruptă, este cons. gov. c. r. pensionat Eugen bar. Stırcea, un frate al fostului deputat. (Dep. Wassilko: Care este un bărbat forte onest. Aceasta e adeverat.) Rog a nu mă intrerupe. Acest bărbat este de mult timp membru al camerei provinciale. (Dep. Wassilko: A fost, el nu este mai mult; a fost scos afară.) Aceasta nu este adeverat. (Dep. Wassilko: Da, de partidul d-văstră, de partidul român a fost scos afară.) Mă provoc la d-l mareșal al țării, ca martor. El'nul'a mai fost ales. (Dep. Wassilko: D-Văstră nu l'a-ți candidat mai mult. L'ați scos din partidul D-Văstră afară.)

Pe acest bărbat, care lung timp a fost membru al camerei provinciale și membru al camerei imperială, astăzi încă este membru al camerei consiliului oăilor ferate de stat, pe un bărbat, care în țară — acesta o pot sustine cu deplină convingere și pentru-că am deplină cunoștință a țării și anume conștiință mai esactă decât d-l dep. Wassilko — se bucură de multă stimă, pe un bărbat care este un membru binevedut al marilor proprietari din Bucovina, il aduce d-l Wassilko în legătură cu istoria propinațiunii și crede, că acest domn, al cărui nume am numit, este încurcat în această istorie. Acum cu ocazia unei rectificări factice nu voesc să molestez înalta casă cu espunerea lungă și lată a acestui oas, cu toate că așa fi în drept a face. Înș pentru a espune totul scurt, rectific, că cele espuse de d-l Wassilko în afacerea propinațiunii au fost rectificate prin un comunicat oficial al preș. țării br. Bourguignon în făia oficială a Cernăuțului și întreaga istorie este caracterisată într'acolo (dep. Wassilko: Cetiți comunicatul!) — acesta nu-l am la mână — că în această afacere nu a avut loc nimic incorect. Aceasta este declarația președintelui c. r. al țării, a președintelui direcțiunii de propinațiunii. (Dep. Wassilko: Aceasta nu este adeverat, asta nu a declarat președintele țării, ci asta a declarat o însuși membru propinațiunii Eugen Stırcea. Ilaritate). Față cu aceste rectific, că nu d-l

br. Stırcea este președintele direcțiunii de propinațiunii, ci că la noi este un oficiu c. r. al cărui președinte este d-l președinte al țării. (Dep. Wolf: Scurt, trăba pute! — Dep. Wassilko: D-er încă cum pute! — Ilaritate) În această afacere nu pute de fel.

D-l Wassilko mai susține: „Noi avem 200,000 Români; aceștia au doue gimnasi“. Eu rectific, că acești 200,000 Români au numai doue gimnasi inferioare și auume unul în Suceva și clase paralele la gimnasiul din Cernăuți.

Mai departe d-l Wassilko dăce: „Acești preoți români sunt activi în parochiile noastre. În cea mai mare parte ei nu cunosc limba noastră, ei nu sunt cu poporul cu care trăesc“. (Dep. Wassilko: Sigur, căci de alt fel nu ar iscăli proteste în contra populațiunii rutene).

Președintele: D-er rog, d-le deputat, d-ta nu ai cuvântul.

Dep. bar. *Hormuzachi:* Rectific factio, că preoții români, cari sunt activi în parochiile rutene, pentru-că cunosc limba rutenă, își implinesc deplin datoria lor ca preoți. Că într'o țară românească (sgomot) majoritatea preoței aparține națiunii române, nu este nimic surprindător. Mai de parte se dăce (cete-se): „Cred, domnii, a fi espus în destul, în ce mod a voit chiar biserica în Bucovina să o romanizeze“. Despre o romanizare a bisericei nu pôte fi vorbă într'o țară, care a fost românească! D-l Wassilko mai dăce: „că organul de partid al politicianilor români conservativi a marilor proprietari, apare în aceste colori“ — și a arătat un diar. (Dep. Wassilko: Da, aici il am). Rog să mi l dai (Dep. Wassilko: D-Văstră pôteți să-l cetiți încă odată, d-er trebuie să mi-l întorceți. — Ilaritate). Sigur. Nici când nu am furat ceva! D-l deputat Wassilko așa-d-er a declarat, „că organul de partid al politicianilor conservativi români, al marilor proprietari apare cu următorile colori, (arată diarul) cari colori din partea guvernului au fost declarate în ședința camerei provinciale de colori ale regatului României și nu de colori ale națiunii române“.

D-lor, declar sincer, că nu este gustul meu, decât un diar este ornat în acest fel, d-er aceste sunt colorile naționale române, cari derivă din anul 1848. Tot aceste colori le aflați și în stema Bucovinei, în care asemenea se află colorile roșu, aur și albastru. (Dep. Wassilko: Numai roșu și albastru!) Aceste colori le aflăm și la alte ocațiuni, ele au fost admise fără scrupule, tot aceste colori le are și astăzi societatea academică „Junimea“ din Cernăuți, căreia fără scrupule guvernul țării i a permis purtarea acestor colori. Aceste colori nu i au fost nimēnui spin în ochi, până când de această cestiie nu s'au acătat alte elemente, cari în urma sumutării fără margini din țară au adus întreaga afacere în vara din urmă aprăpe până la catastrofa, cum a espus-o d-l Wassilko. Eu pot numai regreta, că d-l Wassilko a înșirat și un astfel de argument. Eu rectific factio, că aceste colori nu sunt colorile unui stat străin, ci că ele sunt colorile naționale ale Românilor, și trebuie ăr să regret, că d-l Wassilko s'a lăsat sedus a arunca o astfel de denunțațiune asupra națiunii conlocuitoră române din țară. (Dep. Wassilko: Nu națiunea, conducătorii săi!) Cu aceste închei“.

Răsboiul din Africa sudică.

Tot se susțin încă scirile, că *Krūger* și *Steyn* au oferit pace guvernului din Londra sub condiția, ca Anglia să respecte *independența* republicelor. Drept răspuns la acesta, guvernul din Londra ar fi declarat, că nu pôte se dea o pace, decât pe lângă condiția, ca Buriile să se supună necondiționat. Asta însămnă atât, că decât Buriile nu se vor închina Angliei, ea va continua răsboiul până la *anectarea* celor doue republice. De altă parte Buriile încă vor continua lupta pe viață și mărte. Într'aceea o telegramă din *Bruxella* anunță, că *Krūger* nu s'ar fi rugat de pace la Londra, d-er că la Pretoria s'au adunat consiliul puterilor și au fost rugați să faoă pași la guvernele reprezentate de ei, ca să intervină pentru încetarea vrsărilor de sânge.

Că cu câtă rezoluțiă și desperare încep din nou Buriile marea luptă pentru apărarea libertății și neatarnării lor, se vede din ciocnirea sângerăă întâmplată la începutul săptămănei, lângă *Driedfontein*. După lupta dela *Ostfontein*, care s'a sfirșit cu ocuparea înălțimilor de către Englesi, *Roberts* cu 50,000 de ostași a vrut să înainteze mai departe. El însă n'a putut ajunge departe, căci pe înălțimile de lângă *Driedfontein* Buriile l'au oprit din nou. Trebuie că lupta a durat mult, căci chiar telegramele englese spun, că Buriile s'au luptat c'un eroism de admirat și *Roberts* n'a putut să-i birue, decât cu prețul a jertfe mari. Buriile nici n'au fost biruiți în sensul adeverat al cuvântului, ei s'au retras în ordine ocupând alte poziții, în cari aşeptă pe *Roberts*.

Etă acum scirile mai noue:

Buriile și pacea.

O depeșă a Agenției „*Reuter*“ anunță, că în cercurile bine informate din Londra nu se îndoesc, că guvernul republicei sud africane a făcut propunerea la Londra în favoarea păcii, d-er nu se scie în ce chip. La cercurile oficiale nu se pôte afla nici un fel de informațiă esactă, că ore primit'a guvernul o astfel de propunere. Scirea, că consiliul de miniștri ținut săptămăna trecută ar fi discutat afacerea păcii, e *nebasată*.

Din *Bruxella* se vestesc, că *Krūger* și *Salisbury* n'au schimbat depeși asupra păcii, însă e mai pe sus de ori-ce îndoinălă, că a treia putere a încercat să intervină la Londra.

Roberts aprăpe de Bloemfontein.

„*Daily News*“ primesc din *Aasvogelkop* scirea, că *Roberts* continuă cu trupele sale marșul spre ost și a ajuns la 11 l. c. în *Aasvogelkop*. Pe drum nu s'a întâlnit cu Buriile. Trupele englese s'au apropiat la 25 miluri de *Bloemfontein*.

Rusia și răsboiul.

Din Londra se telegrafiază, că guvernul engles și-a exprimat cătră o putere străină dorința, de a-și rechema pe atașatul său dela marină, deoarece respectivul atașat s'a amestecat în cestiunile interne ale marinei englese. În legătură cu acesta se observă, că la recepțiunea dela principele de Walles de alaltăeri, numai atașatul rusesc a absentat.

De aici se presupune, că Rusia este acea putere cătră care Anglia s'a adresat să-și recheme atașatul.

SCIRILE ȚILEI.

— 1 (14) Martie.

„*Săscana*“, institut de economii și credit în Sasca montană, a hotărît în adunarea generală dela 11 Febr. a. c. să vrce capitalul său social dela 50,000 corone la 120,000. Pentru scopul acesta a publicat prospect de subscriere la 700 acții noue à 100 corone, ca emisiunea a două de acțiuni. Având în vedere, că institutul dispune ați de-un fond de rezervă de 12,700 cor. și un fond de garanță de 4000 cor., acționarii vechi vor primi pentru egalizarea pretensiunii lor la fondul de rezervă tot după 3 acții una gratuită, eventual li-se va socoti de fă-care acțiă vechiă 33 cor. 40 fil., ăr restul de 533 acții se va vinde tot cu prețul nominal de câte 100 cor. Fă-care subsciorii are să solvăscă la subscriere 10 cor. din valoarea nominală și 4 cor. spese de emisiune; la 15 țile după adunarea generală va plăti rata a două de 10 cor., la 2 luni mai târziu alte 10 cor. și apoi la prima fă-cărei luni câte 4 cor. Terminul de încheiere a subsciorilor e 25 Aprilie. O listă pentru subsciorii se află depusă și la administrațiă diarului nostru.

Numire. Precum ni-se comunică, I. P. S. S. Episcopul de Oradea-mare *Michail Pavel* a numit de notar districtual al tractului protopopos de Carei (comitatul Sătmar) pe activul și harnicul paroh de Săn-Miclăuș, d-l *Vasile Leșianu*, asesor consistorial și fost profesor p. o. la gimnasiul superior de Beiuș. Instalarea-i solemnă s'a făcut în 6 l. o. prin archidiaconul de Sătmar și protopopol districtual Dr. Felician *Bran*, fiind de față d-l Valerie Chiș Roșcanu paroh în Istrău și toți poporenii din Săn-Miclăuș, cari cu vii aclamațiunii au felicitat pe parochul lor iubit din acest incident îmbucurător. La mulți ani!

Representațiune de artiști români.

Trupa asociată română din Bucuresci, despre care am făcut amintire ăr, va da sub direcțiunea d-nei Fany *Ionescu*, — după cum ni-se comunică, nu Vineri, ci *Sămbătă*, în 4 (17) Martie și eventual și *Duminică* — reprezentațiunii de varietăți ou program ales și bogat, pe care-l vom publica mâne. Trupa română, nefind liberă sala *Redutei*, va juca în sala otelului „*Orient*“ (Nr. 1), pe baza concesiunii, ce a primit'o dela ministeriul de interne din Budapesta pentru timpul de o lună, de a da variate producțiuni împreunate cu cântări, canțonete comice etc. Sperăm, că publicul român va sprijini prin numărăă participare la aceste reprezentațiuni pe artiștii români.

O cetă de Buri în Oradea-mare.

Alaltăeri au sosit în gara din Oradea-mare o cetă de 15 Buri. Statura lor puternică și fețele lor brune au făcut o deosebită impresiă asupra oelor ce i au vedut. Purtau surtuouri scurte și abia încheiate, ăr pe cap pălării ou margini late. Polițiia li-a vedut pașaportele și le-au aflat în regulă. Ei spunea, că și-au părăsit țera și că merg la Bucuresci, de unde vor călători în Rusia, unde se vor stabili.

Un detectiv ungar deținut. Sunt aprăpe trei luni, de când unul dintre detectivii unguri din Budapesta a dispărut, după-ce săvărșise o mare defraudare (vre-o 12,000 fl.). Numele acestui „om secret al legii“ e *Fekete Jozsef*, cunoscea limbile orientale și în urma aceste polițiia de stat din Budapesta îi lua folosul. După-ce a pus mâna pe bani, a luat frunță

ofiter *Itanislav Karker*, cari, conform îndrumărilor, rămase la ôstea lui Șerban până după bătălia dela Brașov.

Șerban recunoșcător pentru ajutorul primit la timpul său dela *Rudolf*, face preparative mari. Ôstea, ce o avea la mână, era de vre-o 2000, pe cari îi trimite ca avangardă sub comanda generalului său *George Raț**) prin pasul *Timișului* în țera Bărsei, pentru de a-și asigura înainte trecerea în Ardeal ou grosul armatei.

Moise era la *Mediaș*, când veni veste despre intrarea lui *Raț* în țera Bărsei. Numai decât el și trimite pe doi nemeși săcui, pe *George Makó* și *Mihail Iméc*s cu 3000 de călăreți, și pe șefii tătarești *Kazi*, *Ak Mirza* și *Balad Sultan* cu cetele lor, ca să întâmpine pe *Raț* și să-l scotă din țera. Aceștia nu putură trece pe la *Sighișora*, căci această cetate era în mâinile imperiaților, o apucară deci peste păduri și eșară la *Feldiôra* în țera Bărsei.

Intr'aceea *Raț*, la suita căruia se ală-

turase și ofiterul împărătesc *Karker* împreună cu comisarul *Radibrad*, înaintase în țera Bărsei până la *Feldiôra*, unde se aşedă în castru.

Din banii cu cari provăduse împăratul pe solii săi, aceștia cumpără dela Brașov arme și alte trebuințe de răsboi pentru ôstea lui *Raț*.

Săcuii din *Treisoaune*, cari deja mai înainte fură provocați la arme pentru cauza împăratului, vin și se alătură la oștirea lui *Raț* în tabăra dela *Feldiôra*, până când pe comisarii impuși de *Moise* îi prind și îi trimite la *Sighișora*, unde căpitanul împărătesc *Ioan Coppa* îi decapiteză.

Înainte *Feldiôrei* se ciocnesc oștile lui *Raț* cu ale lui *Mako* în țera de 10 Iulie.

După o luptă înversunată, susținută din partea lui *Raț* în contra majorității numerice, cu multă bravură, succesul fū strălucit. *Mako* bătut se retrage pe valea *Oltului* în jos, ăr lui *Moise* îi trimite doue steaguri luate dela Români și doi Serbi prinși, drept trofee și il róg să-i trimită ajutor.

Intr'aceea *Moise*, împreună cu pașa *Bectas*, hotărăsc de a începe negociații cu

Șerban, cu scop de a-l reținē în țera sa până il va ataca *Movila*, ca astfel să scape mai ușor de dănsul. În această misiune trimite pe *Ladislav Szalanczi* ca sol prin *Hățeg* la domnul Șerban în țera românească. Acest sol al lui *Moise* este primit de Șerban înainte divanului și răspunsul, care nu putea să fiă decât foarte scurt, il trimite lui *Moise* prin doi soli, anume un *Emanuel Sultzer*, mare comis, și un *Zlata*, mare armaș.

Moise reține pe *Sultzer*, ăr pe *Zlata* il trimite înderēt împreună cu sus numitul *Szalanczi* și un *Stefan Kastroczi*, ca să cēră dela Șerban un document în scris, prin care acesta să se deoblige prin jurământ a-i fi lui cu credință în tot decursul negocierilor și a-și retrage imediat trupele sale din țera Bărsei, ăr spre asigurare să-i trimită 3 boeri de frunte ca ostatici. Continuarea negociațiilor o doria *Moise* din Brașov, ca să fie mai aprăpe!

Șerban străvede cursa grosolană și nu mai dă nici un răspuns, ci fiind aprăpe gata cu preparativele, se gâtesce de plecare spre Ardeal.

(Va urma).

*) Acest energic și talentat general a fost crescut la curtea voievoșilor ardeleni. Sub *Andrei Batori* înaintă la rangul de general, ăr după bătălia dela Șimleu pași în soldul lui *Mihail Vitēzul*.

’n buză și s’a cam mai dus spre Orient. Acum se vestese, că a fost prins în Bucuresc, după-ce umblase prin Serbia, Bulgaria și traversase întrégă România. S’a pornit procedura de estradare contra lui și Fekete „detectivul“ va fi adus la Budapesta, ca să stea în fața legii.

Reprezentări de diletanți. Comitetul Reuniunii militare științifice și de casină din loc ne comunică următoarele: Pentru a satisface dorinței exprimate din mai multe părți, ca să se repeteze serata de teatru de diletanți dela 5 și 6 Martie a. c. toți, cari și-au dat concursul lor, au declarat a fi gata de a arangia, sub conducerea Reuniunii științifice militare și de casină, încă o reprezentație în favorul „Crucei roșii“. Această se va da Duminecă în 18 Martie la 5 ore d. a. după următorul program: 1) Ouvertură la opera „Hänsel und Gretel“, operă de Engelbert Humperdinck; 2) „Der Kuchendragon“, comediă într’un act de A. Kellner; 3) Balet de copii; 4) „Zehn Mädchen und kein Mann“, operă comică într’un act de Suppé. Vândarea biletelor pentru această reprezentație începe de azi, Miercuri în 14, la cassiera teatrului. Spre a evita ori-ce conturbare a producției, se permite intrarea în sală numai înainte de începerea reprezentației, s’u în timpul pauzelor dintre diferitele numere.

Arendarea pescuitului. Oficiul forestier orașencesc dă în arendă pe cale de oferte dreptul de pescuit al orașului Brașov pe hotarul Crisbavului (cu excepțiunea lacurilor de pește). Pertractarea ofertelor se va ține Vineri în 23 Martie st. n. la 10 ore a. m., în cancelaria oficiului forestier. Tot acolo se pot vedea și condițiile.

Fuga fiicei Sultanului. Se vestese din Constantinopol, că Hodidze, fiica Sultanului, a fugit împreună cu vestita poetă turcescă Hanum Nigjar și cu sora beyului Hamed Riza. Tote trei erau membre ale reuniunii tinerilor turci „Vatan“. Soirea despre fuga aceasta l’a supărat foarte mult pe Sultanul.

O operație rară. În spitalul „Misericordia“ din Rio de Janeiro s’a făcut zilele trecute o operație rară la două gemene congrescute. Copilele se numesc una Maria, alta Rosalinda. Dr. Alvaro Ramos și-a propus să le despartă prin o operație, care nu i-a succes deplin. Mai întâi le-a vizitat cu rațele Röntgen, apoi pe una din ele a tratat-o cu bizmut. Prin bizmut nu pătrund rațele Röntgen, și la a doua vizitare doctorul constată, că cele două organisme nu atărnă unele de altele în mod neseperabil. Se temea însă, că flociile gemenelor sunt în legătură, s’u foarte apropiate. De aceea dr. Ramos a aranjat operația așa, ca s’o p’oă sista în tot momentul, decât s’ar fi dovedit periculoasă. Scopul D-rului a fost să taie complet partea, care lega pe gemene. Operația și-a făcut-o cu ajutorul a patru medici, dintre cari doi adormiau pe gemene cu clorofom. La început Dr. Ramos făcu din jos în sus o tăietură lungă de 6 cm. și n’a aflat sub piele fibre, a căror tăiere să producă pericolul. A tăiat așa-dér mai adânc și atunci a vizitat flocul. El continuă tăietura, dér de-odată vedu, că flocul gemenelor e congrescut într’un loc și că e comun; trebuia să facă o tăietură lungă de 10 cm., ca să-l despartă, — ceea ce ar fi fost împreunat cu o emoragie mare, care ar fi pricinuit m’rtea. Sista dér operația și legă bine rana comună. Doctorul n’a renunțat cu t’te acestea la planul de a face a doua operație.

Constituirea Românilor gr. or. din Budapesta în parochia independentă.

Budapesta, 12 Martie 1900.

Ați înregistrat la timpul său, că Românilor gr. or. din Budapesta și jur li-s’a couces a-se constitui în comună bisericească de sine stătătoare. Acum viu să împărtășesc Onor. cetitorii ai „Gazetei Trans.“, că eri în 11 Martie n. comuna s’a constituit după t’te regulile și avem deja paroch ales, o-

mitet parochial și epitropiă. Adunarea a fost imponentă și hotărârile luate au fost de t’otă lauda. Despre decursul acestei adunări imi iau permisiunea a raporta următoarele:

Adunarea a fost convocată de Ius. Sa D-l Iosif Gall în sala hotelului „Angol Kiralyne“, au participat aproape toți Românilor gr. or. din Budapesta și jur. Președintele ad hoc al adunării a fost acclamat d-l Iosif Gall, care în cuvântul de deschidere vorbesce foarte frumos despre sentimentele religioase morale și însemnătatea lor, arată apoi rolul bisericii pentru conservarea și întărirea acestora și în fine neoesitate absolută a unei biserici române în Budapesta, „în care cuvântul lui Dumnezeu să ni-se propovăduască în limba noastră“. Se pune în circulație o listă pentru subscrierea celor prezenți, ca astfel să se știe cine a format baza acestei biserici. Președintele face după acesta istoricul despărțirii Românilor de biserica greco-valahă de aici, ér la propunerea D-Sale se ia hotărârea, că Românilor din Budapesta și jur să constituie într’o comună bisericească matra, rezervându-și drepturile față de biserica greco-valahă. Înainte de-a se trece la desbaterile speciale, se lansăza 2 liste de subscriere: una pentru contribuții anuale, și alta pentru înăstrarea capelei. Pe cea dintâi s’a scris suma de fl. 715, ér pe a 2-a fl. 640. D-l președinte constată, că deocamdată această sumă este de ajuns pentru acoperirea speselor, cu atât mai v’rtos, cu cât mai sunt o mulțime de Români, cari vor subscrie lista.

Se p’cede la alegerea de paroch. În tre acclamarile generale se alege d-l G. Bogoevič, secretarul fundației Gozsd. Nou alesul mulțimesce lui Dumnezeu și adunării pentru încrederea pusă în d’nsul. Acclamarile fură și mai furtunose, când d-l președinte aduce la cunoștința adunării, că alesul paroch se mulțimesce cu léfa anuală de fl. 300.

Alegerea comitetului și a epitropilor a decurs în cea mai exemplară ordine. În comitet s’au ales: Emil Babeșiu, I. Canidachi, Dr. Cușca, Dr. Dumitrean, Dr. Iuliu Pușcariu, G. Rațiu, Silviu Suceu, Dr. Iosif Gall, G. Serb și I. Teodorescu; ér ca epitropi: Redulescu și Liuba.

Se trimite telegramă de felicitare Metropolitanului și episcopilor.

D-l Dr. E. Cristea, secretar arhiepiscopesc, care din întâmplare se afla în Budapesta, în cuvinte alese și frumoase felicită adunarea pentru succesul avut, uréză noului paroch și comitetului activitate rodnică și bogată. În fine în numele tinerimii vorbesce d-l Ioan Lăpădat. A vorbit cu mult succes, promițând în numele tinerimii, că aceasta va săi și tacă datoria cu sumpătate de câte-ori va cere lipsa. De pe fețele fiă-cărnia se putea ceti mulțămirea și bucuria, ce-o simțea la auzul acestor cuvinte.

Astfel bazele bisericii sunt puse; de azi înainte, ca să avem un loc de rugăciune, nu vom cerși mila nim’niua, de azi înainte vom av’ locașul nostru, unde vom auzi rugăciunile către Dumnezeu în dulcea noastră limbă.

Arcturus.

Biserica catedrală din Sibiu.

Seim, că în urma concursului publicat, au intrat la Consistoriul arhiepiscopesc 31 planuri împreună cu preliminarile de spese, ér ca esperți pentru esaminarea acestora Consistoriul a numit pe inginerii Ignatiu Alpar din Budapesta, Zoe I. Pușcariu din Bucuresc și Dominic Varró din Sibiu. „Telegraful Rom.“ spune, că aceștia s’au intrunit în 8 Martie n. la Sibiu și după o esaminare am’nuțită de 4 zile, au prezentat raportul lor anchetei consistoriale, compusă din 7 membri. Ancheta împreună cu esperții au format juriul pentru conferirea premiilor. Acest juriu a constatat, că dintre 31 planuri, 23 sunt mai puțin succese, 5 sunt binișor reușite, ba unele din ele ar put’ fi acceptate la esecutare din mai multe puncte de vedere. Acestea 5 au fost distinse cu „mențiune laudabilă“.

Cele mai neescepționabile și cari întrunesc t’te condițiunile concursului — dize „T. R.“ — au fost planurile înaintate sub motto: Constantin și Elena, Cathedrale, și Cruce neagră în câmp alb cu verigă roșie, și cu deosebire planul Constantin și Elena este o grupare foarte norocoasă a tuturor motivelor arhitectonice, fiind în miniatură o prea fidelă copiază a bisericii Sf. Sofii din Constantinopol. Aceștia li-s’au decernat în unanimitate premiile de câte 2000 cor., 1500 cor., 1000 cor.

Deschid’nd plicurile, premiul I pentru planul Constantin și Elena s’a decernat arhitecților din Budapesta Iosif Kromer și Virgil Nagy; premiul II pentru planul Cathedrale arhitecților Alexandru v. Aigner, și premiul III Cruce neagră în câmp alb cu verigă roșie lui Iuliu Berozik. Cele cu mențiune de laudă sunt ale arhitecților Schussnig din Sibiu, Francisc Fischer, Harminez Milan, Székely Marcel și Förk Ernő, toți din Budapesta. T’te planurile nepremiate se restituie, din cele cu mențiune laudabilă probabil, că se va cump’ra vre-unul, ér cele premiate rămân în proprietatea bisericii și pe baza acestora se va compune planul și preliminarul definitiv. Cestiunea locului e rezervată în competența sinodului arhiepiscopesc.

Concertul Raoul Koczalski.

As’eră am asistat la primul concert dat de celebrul pianist Raoul Koczalski înaintea unui public numeros în sala de concerte din loc.

Sunt mai mulți ani de când tinerul Koczalski s’a mai produs odată înaintea publicului brașoven, ca copil, și încă de atunci a uimit lumea cu marel său talent musical. Astăzi, când a ajuns etatea de 16 ani, prestațiunile fenomenale ale acestui tiner artist i-au câștigat deja un renume europen. În decursul concertului său de as’eră ne-am convins, că nimic, dér nimic nu este esagerat în laudele, ce i-se aduc din partea celor mai de frunte critici musicali ai capitalelor continentului nostru. Tehnica estra-ordinară ce-o desfășură d-l Koczalski și modul lui de predare distins și unic în felul său, pe lângă o stăpânire și întrebuințare perfectă a forții intonației, care nuanțeză admirabil dela cele mai puternice până la cele mai fine și gingașe acorduri, în fine darul deosebit de-a interpreta t’te compozițiunile musicale, redând așa d’ic’nd t’otă simțirea și cugetarea autorilor lor, așa cum concertistul o pătrunde, t’te aceste înalte calități pun pe Raoul Koczalski în șirul celor mai renumiți eroi musicali ai timpului de față.

În piesele lui Chopin fineța predării pătrunsă de cele mai adânci sentimente și duioșia interpretării, ce face să reieșă atât de încântător accentele dulci și visătoare, își ajung culmea.

Astfel cele mai grave probleme ale tehnicii musicale se resolvă genialul pianist cu o ușurință uimitoare rămânând tot-odată la înălțimea interpretării a clarității și fineței nuanțărilor.

În eminentele compoziții proprii ale d-lui Koczalski — dintre cari a esecutat as’eră două: „Gavotte“ (en la mineur) și „Etude“ (op. 57) — se reflecteză dispoziția sa proprii sufletescă și întreg temperamentului său viu și energic.

Tinerul artist a fost întâmpinat de aplausele șgometose și îndelungate ale publicului entusiasm de jocul lui. Pianul pe care d-l Koczalski îl duce cu sine din oraș în oraș, este din renumita fabrică dela Lipsca a lui Blüthner, un instrument, ce sc’te tonuri încântătoare.

Celebrul pianist va da astăzi, Miercuri, ultimul său concert aici în Brașov, de unde va pleca la Sibiu.

În cestiunea ocupării postului de protopop la Belinț.

Lugoș, 12 Martie n. 1900.

Onorată Redacțiune! V’ș rog, ca să binevoiți a publica în prețitul diar, ce redigiați, următoarele observări:

Față de cele scrise în „Tribuna Poporului“ în afacerea denumirii de protopop

în tractul Belinț, în calitate de advocat plenipotențiat mă ved silit a constata: că t’te cele publicate pân’cum în sus amintita f’oiă nu corespond adevărului, ci sunt numai apucături tendențioase, menite a seduce publicul și a-i atrage atențiunea dela ilegalitățile comise; mai departe, că în contra denumirii d-lui Gerasim S’erb de protopop s’au înaintat două recurse de nulitate în termenul legal și o remonstrață către măritul sinod episcopesc.

Nu țin de consult a mă ocupa de astădată mai detaiat cu această afacere devenită deja penibilă, deoarece — pe terenul legal stând — noi suntem conduși de principiul, că cauzele supuse deliberării forurilor competente să nu se desbat în publicitate, până când acele foruri nu se vor pronunța definitiv; de aceea rog on. public, ca să binevoiescă a aștepta liniștit și nepreocupat sentința ultimului for competent.

Cu stimă:

Dr. Corneliu Jurca,
advocat.

ULTIME SCRI.

Praga, 13 Martie. Foilor cehice li se comunică din Viena, că ministrul de justiție a făcut cunoscut deputatului Sileny, că monarchul a dat amnestia celor osinđiți cu ocazia turburărilor din Moravia produse în urma retragerii ordonanțelor de limbă.

Londra, 13 Martie. Generalul French a intrat cu trupele sale în Bloemfontein. Fratele mai mic al președintelui Steyn a fost arestat. Legătura căii ferate cu Pretoria, precum și telegrafatul sunt în mâinile Englesilor.

Londra, 13 Martie. Trupele englese au înaintat pe linia Kaalspruit. T’te diviziile au luat parte la marș.

Londra, 13 Martie. La cererea de pace a președinților republicilor africane guvernul engles a răspuns, că nu p’te admite ca Transvaalul și statul Oranje să-și păstreze independența.

DIVERSE.

Distribuirea unei comori. D’rîmându-se o casă la Enzersdorf (Austria), proprietatea unui anume George Toifl, eși din spătura unui zid o cantitate de moneți de aur. Toifl le cređu, că sunt mărci și le distribuie aproape pe t’te printre elevii din sat. Profesorul din acel loc, ved’nd strălucind în mâna unui băețas una din acele moneți, o analiză și vedu, că era de aur foarte fin. El înșciință îndată despre acesta pe Toifl și v’ puteți închipui deseperarea acestuia la gândul, că distribuise comora lui. El recourse repede la gendarmeria spre a încerca să și-o p’oă recuceri, dér nu reuși să aibă deoc’ o mică parte, aproape 150 de bucați. Sunt monede din anul 1425 cu efigia lui Matei Corvin, apoi altele din 1603 cu efigia arhiepiscopului Wolf de-’parte și Sf. Rupert de alta; altele dela împ’rații Ferdinand II și Leopold II. Mai sunt încă câte-va monede turcesci, ceea-ce ar face să se presupună, că comora fusese ascunsă în epoca asediului Vienei de către Turci. Lăsând la o parte valoarea istorică a acestor monede, numai aurul lor valoréză 1.500 florini. În urma acestei descoperiri, printre locuitorii dela Enzersdorf a început a bântui o adevărată sete de aur; proprietarii caselor vechi voesc să le d’rime, în speranța de-a descoperi alte comori.

Literatură.

„Moda Ilustrată“. N-rul 9 al acestui diar de modă aduce de astă-dată un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi moderne, în mărime naturală. Descreriarea ilustrațiilor foarte reușite, e de tot am’nuțită și deslușită.

„Fetele casnice“, cor pentru trei și patru voci femeescl de Timotei Popovici. Această dragălașă compoziție musicală se află de vândare la d-nul autor în Sibiu (seminarul arhiepiscopesc), cum și la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

O carte valoroasă, scrisă de d-l *Ioan Popca*, profesor la școlile române din Brașov. Cartea este intitulată: „*Caractere morale*, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne”. Acastă carte, atât prin esteriorul său elegant, cât și prin cuprinsul său bogat, de aproape 400 pagine, este o adevărată podobă în literatura noastră. Vom căuta s'o facem mai de-aprope cunoscută cetitorilor noștri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângăieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Preț 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vânzare la Tipografia „A. Mureșianu”, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

O carte de legi. „Amicul Poporului” îndreptar în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român de *Titu Vuiculescu*, pretor în Peleca maghiară. Cartea e întocmită la înțelesul țeranilor, așa că din ea ori-ce plugar, ori-ce măestru, ori-ce om, care știe cete, poate să înțeleagă lămurit, ce-i este după lege ertat să facă și ce nu; cum are să-și câștige anumite drepturi, la cine să se îndrepte cu plângerea ori cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55)

A eșit de sub tipar *Al doilea capitol din contabilitatea de plă.*, de *I. C. Panțu*. Acastă nouă broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.*

La creditul cambial s'a introdus o afacere de patru luni, trecută în registrele principale și auxiliare după metoda usitată la noi, precum și după metoda numit francez, întocmai așa, după cum se întrebunțeză în practică, arătându-se încheerile lunare și încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărțelă sistematică a afacerilor, s'a explicat scontul de cambii și reescontul, afaceri cu monete, avansuri pe efecte publice (lombard); împrumuturi pe alte gagiuiri (marfă etc.) și depunerile spre fructificare. Esplăcările s'au făcut la singuratică casuri și apoi s'au combinat la mică afaceri, cari durează trei și șese luni, arătându-se încheerea într'un Maestru tabelar și la urmă arătându-se trecerile, așa după cum se întâmplă în practică, în registre principale și auxiliare.

Prețul este 2 corone + 10 bani porto. De vânzare în Brașov: la Tipografia „A. Mureșianu” și la Librăria N. Ciurcu. În Sibiu: la Librăria arhidieceșană. — Atragem atențiunea publicului nostru, îndeosebi a celor ce se ocupă cu afaceri comerciale, precum și a membrilor din direcțiunile băncilor noastre și a funcționarilor acestora, asupra acestei lucrări de neapărată trebuință.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	97.15
Renta de corone ung. 4%	93.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	100.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.40

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

- Dela Budapesta la Brașov:**
- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
 - II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
 - III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra
- Dela Bucuresci la Brașov:**
- I. Trenul mixt. care circulă numai Vinerea delă Predeal, la 0 ore — min. dim.
 - II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
 - III. Trenul mixt. la 5 ore 20 min. p. m.
 - IV. Trenul de pers., la 9 ore 27 min. séra.
- Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:**
- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătură în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
 - II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m.
 - III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legătura cu Ciuc-Szerda).
- Dela Zérnesci la Brașov (G. Bartolomeiu):**
- I. Trenul mixt la 6 ore 22 min. dim.
 - II. Trenul mixt la 1 órá 13 min. p. m.
- Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:**
- I. Trenul de pers. la 8 ore 25 min. dim.
 - II. Trenul de pers. la 1 órá 51 min. p. m.
 - III. Trenul mixt la 6 ore 48 min. séra.

Bonuri rurale ungare 4%	92.65
Bonuri rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premii	169.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	141.35
Renta de argint austr.	99.30
Renta de hârtie austr.	99.15
Renta de aur austr.	98.85
Losuri din 1860.	136.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	128.25
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	187.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	235.40
Napoleonori	19.29
Mărci imperiale germane	118.50
London vista	242.90
Paris vista	96.35
Rente de corone austr. 4%	99.45
Note italiene.	90.15

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Martie 1900.

Bancnota rom. Cump.	18.88	Vënd.	18.96
Argint român. Cump.	18.40	Vënd.	18.50
Napoleonori. Cump.	19.20	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	19.75	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Nr. 3684—1900.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la evaluarea și prescrierea chiriei de apă pro 1900.

Conspectul evaluării chiriei de apă pro 1900 se află din 10 până inclusive 24 Martie a. c. în decursul orelor de oficiu înainte de prânz dela 8—12 ore la oficiul orășenesc de dare spre examinare.

Eventualele reclamațiuni în contra evaluării au de a se așterne la subscrisul magistrat în scris și libere de timbru în decurs de 8 zile i. e. până în 1 Aprilie a. c. Reclamațiunile mai târziu așternute se resping.

Brașov, 7 Martie 1900.

890,1—2. Magistratul orășenesc.

Nr. 1736—1900.

Escriere de oferte.

Representanța orășenescă a decis, ca **móra de măcirat** în Scheiu Nr. 679 (podu Crețului Nr. 103) să se caseze ca móră și după împrejurări să se închirieze pe mai mulți ani pentru scopuri de întreprinderi de meserii.

Reflectanții au de a-și așterne ofertele, în cari sunt de a se aminti specificat și condițiunile, până la finea lui Mai a. c. subscrisului magistrat.

Brașov, 2 Martie 1900.

Nr. 890,1—3. Magistratul orășenesc.

Nr. 2551—1900

PUBLICAȚIUNE.

Joi în 29 Martie 1900 înainte de prânz la 9 ore se vor vînde pe cale orală și scripturistică la oficiul orășenesc economic realități și pămînturile orașului Brașov, aflătoare în locul de scaldă Zizin.

La vânzare vine așa numita curie, hanul „Concordia”, scaldă de apă curgătoare, scaldă de puțină, promenada cu parcurile și cu sala de așteptare, sala de preumblare, pavilionul de muzică, șatra de cofetărie, isvórele „minerale” așa numite: fântâna Ferdinand, „fântâna Ludovic”, scaldă „Lobogo” dinpreună cu isvóurul lui „Francisc”, sala de așteptare, și pămîntul, parcul Schwarzenberg, complexe de pădure „szakad bükös” și pădurea Lobogó, livadia lobogó, o grădină lângă parcul Schwarzenberg; mai departe două grădini

și livedi la olaltă cu prețul de strigare 36330 corone 84 bani.

Ofertele au de a se așterne la oficiul orășenesc cel mult până la 12 ore la prânz a președiei de oferte, observându-se, că ofertele mai târziu așternute nu se iau în consideratiune.

Condițiunile de oferte și acele contractuale se află până la ziua pertractării de oferte, la oficiul orășenesc economic în decursul orelor înainte de prânz dela 8 până la 12 ore, spre examinare și decopiere.

Brașov, în 28 Februar 1900.

890,2-2. Magistratul orășenesc.

Nicu A. Popovici
Doctor în drept,
avocat.
Bucuresci, Strada Dionisie 58.

Loc de Rendez-vous
a P. T. public din loc și strein.

De ađi încolo **CAFEA NEAGRĂ** se vinde cu 20 fileri.
Diferite gazete interne cum și din streinătate (în 3 limbi).
Biliarde bune.
Tot felul de beuturi, mîncări calde și reci.
BERE de STEINBRUCH și locală.
— Vinuri escelente. —
Bufet în tot timpul.
Jocuri de petrecere.
Serviciu cu atențiune. Prețuri moderate.
Gazete se dau în sub-abonament cu a treia parte din preț. Rugându-mă de a lua la cunoștință despre acesta sunt cu totă stima
Friedrich Schmidt,
antreprenor.
Nr. 886,2—3.

BILIADE BUNE.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI”
Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni.	20 fr.
Pe un an.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an.	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an.	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni.	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.
Comii cari se vor abona din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.
Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.